

periscopi

BEN

CARE SANTOS

BEN

edebé

© Care Santos, 2021

© Ed. Cat.: Edebé, 2021

Passeig de Sant Joan Bosco, 62

08017 Barcelona

www.edebe.com

Atenció al client: 902 44 44 41

contacta@edebe.net

Directora de Publicacions: Reina Duarte

Editora de Literatura Juvenil: Elisenda Vergés-Bo

Disseny de la col·lecció: Book & Look

Fotografia de coberta: Shutterstock i Freepik

1a edició, febrer 2021

ISBN: 978-84-683-5157-5

Dipòsit legal: B. 8408-2020

Imprès a Espanya

Printed in Spain

EGS – Rosari, 2 – Barcelona

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

*Per a Reina Duarte, perquè sense ella
el Ben no hauria arribat a gran.*

No n'hi ha prou amb dir la veritat.
Cal demostrar la mentida.

Aristòtil

Ara et faré una pregunta i vull que pensis seriosament en la resposta.

Creus que series capaç de matar una persona?

Rumia-ho bé. Concedeix-te uns segons de silenci per meditar-ho.

Ja tens una resposta? Segur que és categòrica (és una pregunta que no admet ambigüitats). I segur que és molt interessant.

Vegem-ne les diferents possibilitats:

1) **NO**

És molt probable que hakis respost «no». És la de la gent que té dos dits de front. Un «no» clar i rotund, amb un to de rebuig. Com m'atreveixo a pensar de tu segons quines coses? Com puc preguntar-te una cosa tan poc assenyada?

Enhorabona! Ets un hipòcrita. I tens moltes coses per aprendre. De tu mateix i dels altres. No t'has preguntat mai on són els teus límits? Què passaria si...? Ja ets gran. Potser ja és hora que t'ho preguntis.

2) **SÍ**

Has dit que «sí»? De debò?

Has pensat que potser ets un assassí en potència? Deixa tot el que estàs fent i ves-te'n a veure un psicòleg.

3) **NO HO SÉ**

Et felicito. Dubtar és un signe d'intel·ligència.

Has pensat en el mot circumstàncies? El teu cervell ha projectat per a tu la paraula depèn? Si és així, ets una persona que sap que el món és un lloc complicat que es regeix per normes complicades. Algú que entén que no som nosaltres els qui escollim els nostres límits. I que de vegades passen coses terribles que ens transformen en éssers terribles. Monstres.

Més enllà dels límits de tu mateix, hi ha un monstre que dorm.

Què hauria de passar perquè el monstre desperti?

I

PUNT DE SORTIDA

Cendres

Aquesta història comença en un funeral. Un **A**de molt depriment. El mort encara no té els vint-i-quatre i l'han assassinat. Uns paios que el detestaven van decidir matar-lo a cops. Al seu comiat només hi han vingut vuit persones. A primera fila s'hi asseuen el padrastre, l'Anselm, amb la Carme, la seva dona, i el fill gran d'ella, el Marcel, que també era el millor amic del difunt. L'Anselm està més afectat que la seva dona, encara que ella no sembla precisament feliç de ser aquí. Quan el mort encara era viu, el va témer més del que va saber estimar-lo. Una altra cosa és el Marcel: ell està destrossat.

Al segon banc s'hi asseu un cosí que, de fet, no és cosí de ningú i a qui han deixat sortir de la presó per assistir a la cerimònia. Es diu Èric i

compleix condemna en un centre de menors per assassinat en primer grau. D'ell no hi ha dubte que això que passa li sap molt greu. Al seu costat hi ha el policia que l'acompanya, s'encarrega de vigilar-lo i no el perd de vista ni un segon.

Al fons hi ha dos paios que a més d'un li deuen sonar d'alguna cosa. Són companys de les partides de pòquer que solien celebrar-se, de matinada, al Bar Carme, que abaixava la persiana només per a ells. No se sap gaire bé què hi fan aquí. Potser els envien els Medina, potser només han vingut a comprovar que el mort sigui mort i tot vagi com ha d'anar. O potser són d'aquella mena de persones a qui els agraden els funerals. Al món hi ha gent amb gustos ben estranys.

Més enllà hi ha el Kevin, amic, o més aviat soci del difunt, a qui tots anomenen Bola de Greix. Per les faccions, totalment inexpressives, ocultes sota unes ulleres de sol, ningú seria capaç de deduir els seus sentiments, tot i que, coneixent-lo, no deuen ser gaire sofisticats. Res és gaire sofisticat, si parlem del Kevin.

I finalment tenim el mossèn, que pronuncia sense gaire esma un sermó que parla de les trompetes de Jerusalem i dels àngels del paradís.

També de qui a la vida es desvia del camí dret i en pren un altre, d'equivocat. Per descomptat, fa referència al mort, a qui no va conèixer. Per això l'anomena Rubén en comptes de Ben, que és com ell volia que li diguessin. I per això s'equivoca quan diu que va ser un covard que va allunyar-se de les coses bones de la vida. Si l'hagués conegut, sabia que el Ben podia tenir molts defectes, però la covardia no n'era un. Si el Ben pogués escoltar aquest sermó lamentable, potser s'aixecaria de la caixa i clavaria un bon cop de puny al senyor capellà.

Després del funeral ve la incineració. Els dos companys de partides se n'han anat sense acomiadar-se. El Kevin s'ha acostat al Marcel i tots dos intercanvien unes paraules. Per les cares que fan, no deuen dir-se res gaire agradable.

Després l'Èric va cap al Marcel. Li agradaria dir-li un munt de coses. Sent que, de tots els qui avui són aquí, ell és l'únic que el comprèn. Però el Marcel no té ganes de parlar.

- Ei, Marcel.
- Hola.
- Quina putada.
- Sí.

Un silenci incòmode i compartit, que trenca l'Èric:

—Per què no vens un dia a veure'm a la presó? L'horari de visites és de dilluns a divendres, de nou a...

—M'ho pensaré —l'interromp el Marcel, que no té ganes de parlar.

El Kevin ve a acomiadar-se de la Carme. El Marcel se n'aparta. No vol haver de dirigir-li la paraula un altre cop.

Així acaba la trobada. Totes les converses.

Quan el Kevin se'n va, venen tres hores d'espera sense paraules. Ara són només quatre persones. El Marcel mira el terra tota l'estona. A l'Èric li sembla que fa esforços per no plorar, però qui ho sap, no el coneix prou bé per saber-ho. La seva mare, la tieta Carme, de tant en tant li dona la mà, com si volgués consolar-lo, però ell en defuig el contacte; s'aixeca, nerviós, i fa una volta per l'habitació. Després, torna a seure. Torna a mirar el terra.

I així fins que surt un home amb americana i corbata que porta una mena de gerra blava a les mans. Busca a qui lliurar-la, però ningú sembla interessat a agafar-la.

—Tu l'estimaves molt —diu la Carme a l'Èric—. El millor és que les tinguis tu. A ell li hauria agradat.

«El que a ell li hauria agradat és que no el matessin», pensa l'Èric, però no diu res. Ha trigat una mica a entendre que la gerra conté les cendres del Ben.

El Marcel se la mira molt fixament, com si l'urna l'estigués hipnotitzant.

L'Èric no sap com dir que no la vol, que és horrible i que, a més, a la presó no sabria on deixar-la, i que encara que ho sabés no la voldria. La tieta Carme diu:

—Et guardaré l'urna fins que surtis. Promet-me que vindràs a buscar-la.

—Per què no te la quedes tu, tieta? —pregunta l'Èric.

La Carme fa que no amb el cap, amb energia. S'acosta a l'Èric i, a cau d'orella i en veu molt baixa, li diu:

—No la vull. Per més que l'estimessis, aquest noi era un monstre. Sempre ho va ser.

A l'Èric li agradaria respondre a la seva tieta, però tem que si parla se li trencarà la veu. Té ganes de plorar. Recorda les paraules

que li deia el Ben: «La tristesa és de covards; empassa-te-la, no et servirà de res.»

I contesta:

—D'acord, tieta.

De camí a la presó no allunya del pensament una cosa absurda i dolorosa. Ara el Ben és una urna blava. Ni tan sols sap si li agradava aquest color. S'adona per primer cop que, d'ell, en sap ben poca cosa. Va ser la persona més important de la seva vida i ni tan sols sap quin era el seu color preferit.

El negre, potser?

El Ben solia vestir de color negre.

Tenia un Scirocco negre.

El negre és el color de moltes coses que li agradaven. La nit, el carbó de sucre dels nens dolents, els ossets de regalèssia, l'as de trèvols, el túnel del terror. També és el color dels malsons i —diuen— de la mort.

Què queda de les persones que vam estimar quan han mort?

L'Èric arriba a una conclusió, tot just abans que el cotxe s'aturi davant de la porta de la presó: nosaltres. Quedem nosaltres. La nostra memòria, els nostres records. Allò que en fem.